

Sjómansstovan er opin 3 mánaðir

Sosialurin hevur vitjað Johan Olsen, sum hevur arbeitt sum trúboðari á føroysku sjómansstovuni í Reykjavík síðani 1961.

Vit hava tosað við hann um føroysku sjómansmissionina í Íslandi og um byggingina av einum stórum føroyskum sjómansheimi í Reykjavík. Tey eru nógv, sum spyrja, hvat vit skula við einum føroyskum sjómansheimi í Íslandi nú. Johan Olsen heldur ikki, henda byggingin er so skilaleys, sum nógv vilja vera við.

Tað er annar páskadagur 1979 í Reykjavík. Veðrið er vát og kalt. Uttanfyrir molararnar liggja tvey farmaskip, júst komin úr útlandum, og biða eftir tollbátinum. Esjan er enn í vetrarbúnanum og í fjarska hómast Akranes við tí høga skorsteininum á cementfabrikkini.

Tað er ikki tann nógv ferðslan á Skúlagøtu ein slikan dag. Ørindini oman hagar vóru heldur ikki at telja bilar, men at vitja í nr. 18, Færeyska Sjómannahemilið.

Her hava Johan Olsen trúboðari, og kona hansara, Amy, verið nakrar mánaðir á hvørjum ári síðani 1961. Við sær plaga tey at hava eina gentu og í ár er Anna Hansen av Skipanesi við teimum. Tey komu yvir 1. mars og fara heim aftur 24. mai.

Inni í sjómansstovuni er heitt. Amy stákast í køkinum og Anna ger klárt til mætið, sum verður kl. 17. Ørindini hjá okkum eru at hitta Johan og práta við hann um føroysku sjómansstovuna í Reykjavík og tað arbeiði, sum har verður gjørt.

Johan greiðir frá, at sjómansstovan varð vígd 18. apríl 1958.

Men sjómansmissionin í Reykjavík er eldri enn so. — So vilt eg veit, sigur Johan Olsen, so byrjaðu føroyingar sjómansmission her í 1922. Arbeiðið varð gjørt í ymskum leigadum hølum, til sjómansstovan varð bygd í 1958.

Fyrsta árið vóru Müller Petersen úr Gásadal og Henry Andreasen úr Klaksvík her. Í 1959 og 60 var Søren Hansen her og um várið 1961 kom Johan Hans Simonsen yvir. Hann hevði frammanundan arbeitt nógv ár í sjómansmissionini. Men vegna høgan aldur og tað, at hann skuldi frá sum innrissionerur, ynskti hann at gevast tá sama várið. Konan og eg komu so og loystu hann av og síðan tá — í 1961 — hava vit komið her ár um ár.

20 mans hava gist í salinum

— Tey fyrstu árin vóru tað ikki so fá føroysk skip, sum komu her. Og tað vóru eisini nógvir føroyingar, sum leitaðu higar og vóru við islenskum skipum ella arbeiðdu uppi á landi.

Tá var opið fyra, onkuntið hálvan fimta mánað um árið.

Nú hevur hetta húsið verið kallað fyri eitt sjómansheim, men eg vil heldur kalla tað eina sjómansstovu, tí vit hava ikki nøkur verils, sum vit kunna leiga út. Men vit hava nógv mikið av madrassum og dýnum og eg havi gjarna sagt tað soleiðis, at ongin noyðist at fara út aftur hídani. Og tað hevur komið fyri, at upp til 20 mans hava yvirnáttað her í salinum.

Av stað við taskuni

— Hverja ferð, man veit av, at okkurt føroyskt, danskt ella norskt skip er inni, so hevur man tikið taskuna, koyrt nøkur blóð í hana, og farið umborð og roynt at fingið samband við menninar og bjóað teimum niðan á sjómansstovuna. Og teir eru ikki so fáir, sum gjøgnum árin hava leitað niðan her.

Her hava teir kunnað skrivað sini brøv og ringt heim, og tey har heima hava kunnað sent sini brøv higar.

Her eru ymisk spøl at triva í. Og so plaga vit — um fólk er inni — um 9-tíðina um kvældið at bjóða kaffi og gjarna syngja vit nakrar sangir saman og halda eina stutta andakt.

Haraftrat hava vit mæti hvønn sunnudag og annanhvønn hósdag hava vit tað, vit kalla føroyingakvæld.

Her búgva eisini nógvir føroyingar fast í Reykjavík og vit hava so roynt eftir ferimuni at kontakta teir og sagt teimum, at teir eru vælkomnir inn á sjómansstovuna nær sum helst.

— Hvussu er undirtøkan?

— Hon er ójovn. Tað hevur verið niður í nakað lítið, men tað hevur eisini komið fyri, at húsið hevur verið heilt fult.

Gudrøkið fólk enn í dag

— Hvussu verður tú móttikin umborð á skipunum?

— Eg havi til dagin í dag ongantíð verið illa móttikin umborð á einum føroyskum skipi, tvørturímóti. Eg haldi tað stavar frá tí, at føroyingar frá gamlari tíð hava verið eitt ógvuliga gudrøkið fólk, og tað haldi eg, teir eru enn í dag. Og eg vóni ikki, hesin gamli arður nakrantíð skal minka.

Eisini umborð á islenskum skipum havi eg altíð verið væl móttikin. Ikki bara her í Reykjavík, men eisini, tá eg var í Grimsby í 1960. Tá kom eg at hava mína gongd umborð á islensk skip, sum komu hagar at selja fisk.

— Er tað strævið at reka hesa sjómansstovuna?

— Nei, tað haldi eg ikki, man kann siga. Nú er tað fyri mín part soleiðis, at hetta er mitt áhugamál og tað arbeiði, sum mær dámar best — tað er mær ein hjartanssak at gera hetta arbeiði. Men eg kann gott siga, at tað eru óbehagligar latur og strævnar latur. Við tað, tað er ein sjómansstova, so verður tað ymiskt. Tað eru eisini rólugar latur og man hevur góðar dagar.

Altíð nakað av brennivíni

— Tú nevndi óbehagligar latur?

— Tað verður altíð nakað av brennivíni, sum kemur uppi, tá menn koma inn. Tí blivur tað nóg so troystandi og strævið viðhvørt, men tað hevur altíð gingið væl kortini. Og man sær stórt uppá tað, tí hetta er jú nakað, man má rokna við á einari soverðari stovu. Man er fyrst og fremst glaður fyri, at teir koma inn her.

— Er tað nøkur hending

úr trúboðaravirksemi tinnu í Íslandi, sum tú serliga minnst?

— Tað var eitt árið, at eitt føroyskt skip kom inn her. Tað var á veg til Grønlands, men fekk motorskaða og kom inn til Reykjavíkar. Og sum vant, so fór man umborð á hetta skip og bjóaði teimum niðan á sjómansstovuna. Teir lógu her fleiri dagar og komu ofta niðan. Nakrir av teimum vóru við til okkurt mætið og serliga minnst eg ein av teimum. Hesin maður drakk nakað illa og var tá fallin nakað langt undir fyri alkoholi. So eitt kvældið stóð hann upp á einum mæti og avlegði vitnisburð og tað bleiv eitt vendipunkt í hansara lívi.

Hesin maður hevði ikki so langa lívitið eftir — hann livdi eini tvey ár aftaná hetta — men hann fekk so náði til standa sum ein trúgvandi maður og peika á Jesus.

Eisini uttanfyri Reykjavík

— Arbeiðir tú bara her í Reykjavík, meðan tú ert í Íslandi?

— Eg havi eitt ógvuliga gott samarbeiði við ein ungann mann, sum júst nú er settur í starv sum sjómansmissionerur av islensku kirkjuni. Vit hava verið saman í Sandgerði og Vestmannaoyggjunum og havt opið hús, har vit talaðu og sungu. Hetta var hampuliga væl vitjað.

Vit hava kenst væl gjøgnum nógv ár og man vónar framvegis at kunna hava eitt gott samarbeiði.

— Hvussu verður sjómansstovan rikin? — Tað verður rikið sum eitt hjálpararbeiði og tað er tann føroyska sjómansmissionin, sum stendur aftanfyrir hetta arbeiði.



Johan Olsen, Amy Olsen og Anna Hansen á trappuni